

Hospodaření obcí a krajů v letech 2021 a výhled na rok 2022

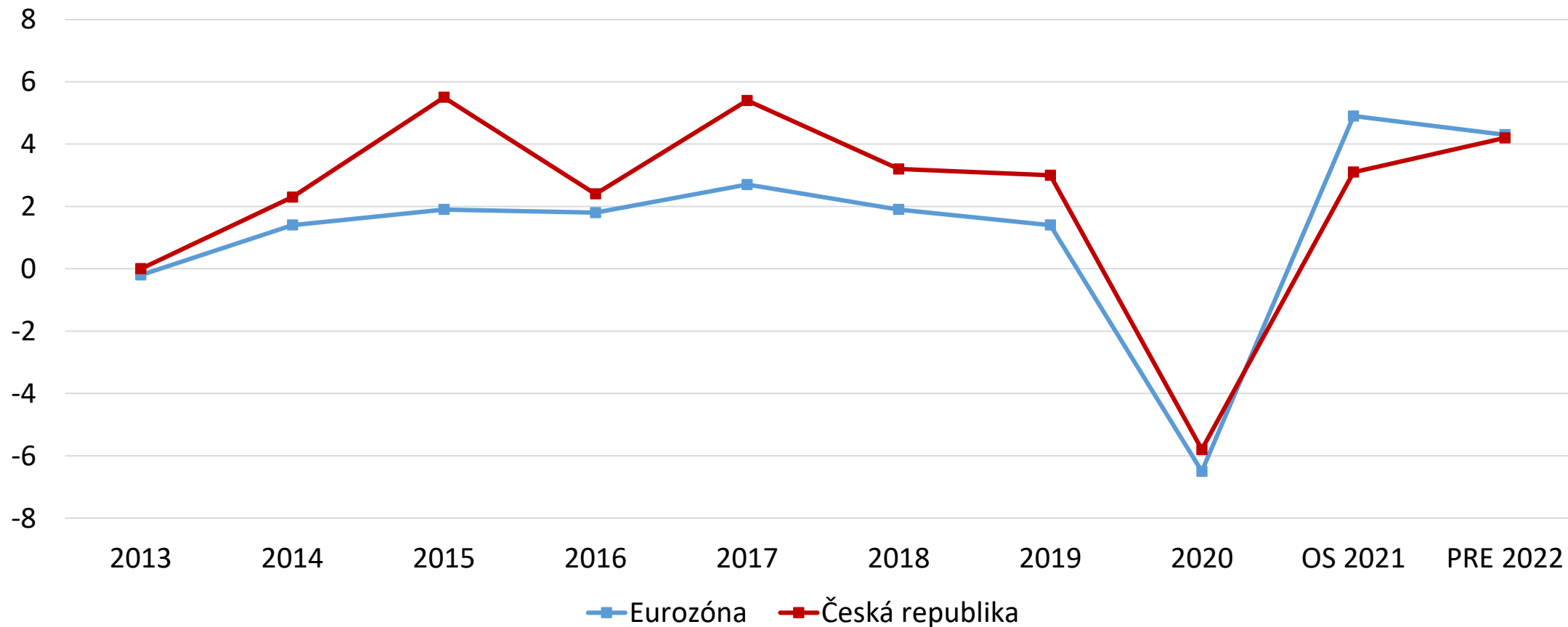
9. 11. 2021

Ministerstvo financí
České republiky

Vývoj české ekonomiky

meziroční růst reálného hrubého domácího produktu v % (sezónně očištěno)

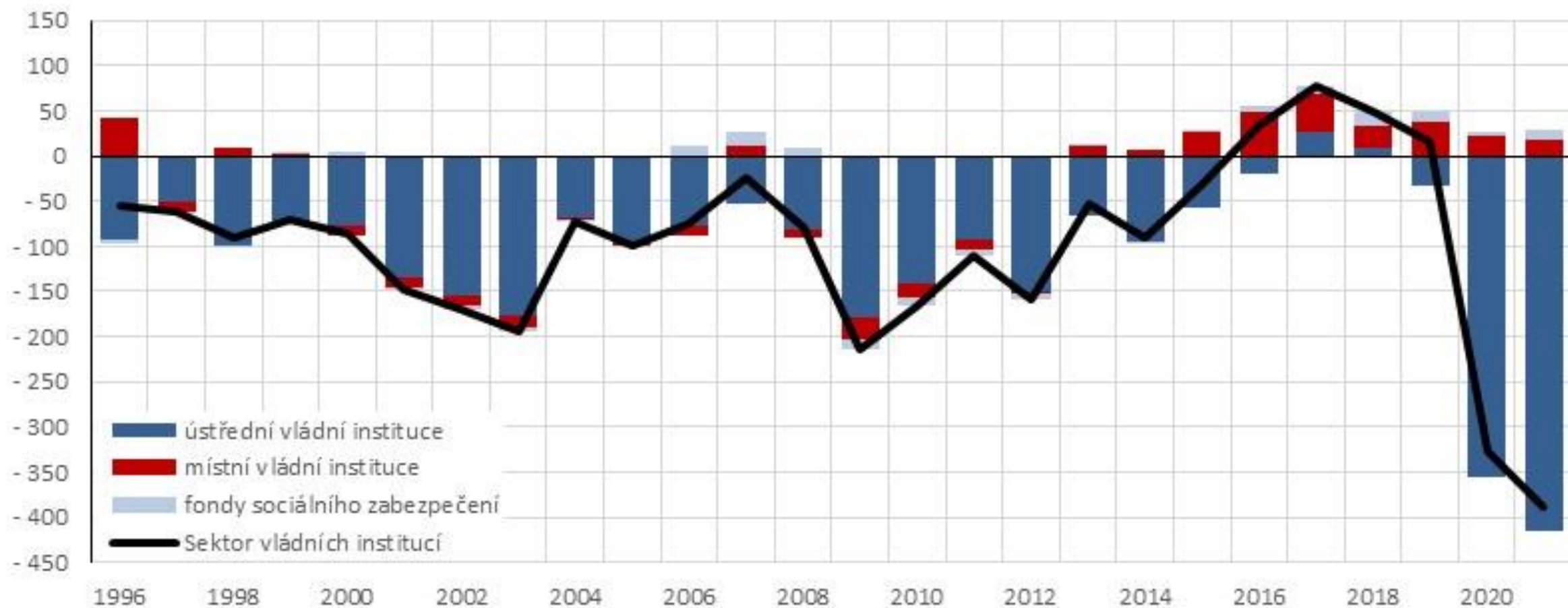
Hlavní makroekonomické indikátory – srpen 2021

		2016	2017	2018	2019	2020	2021		2021	2022
							Aktuální predikce		Minulá predikce	
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 797	5 111	5 410	5 790	5 695	6 048	6 431	5 932	6 257
	<i>růst v %, b.c.</i>	3,7	6,5	5,8	7,0	-1,7	6,2	6,3	4,9	5,5
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,8	3,2	4,2	3,1	3,7
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	3,8	4,0	3,5	2,7	-6,8	2,3	5,5	0,1	5,7
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	1,8	3,8	2,5	3,4	2,4	0,4	3,4	0,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	-3,0	4,9	10,0	5,9	-7,2	6,0	4,9	3,8	4,5
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,5	-0,6	0,3	0,4	-0,2
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,9	0,7	0,0	0,9	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,1	1,3	2,6	3,9	4,4	2,9	2,1	1,8	1,7
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,2	3,5	2,5	2,3
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-1,0	0,4	-1,4	0,0
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,0	2,7	3,6	3,7
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	5,7	9,2	9,6	7,8	0,2	2,9	3,9	0,7	2,3
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	1,8	1,5	0,4	0,3	3,6	1,1	0,5	1,3	0,5
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	0,7	1,5	0,9	0,3	-6,1	-7,7	-5,0	-8,8	-5,9
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,7	25,3	25,9	25,5
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	2,0	2,6	1,5	1,8
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	44	54	71	64	42	69	68	64	60
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	2,7	1,9	1,4	-6,5	4,9	4,3	3,8	3,6

Zdroj: ČNB, ČSÚ, Eurostat, U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

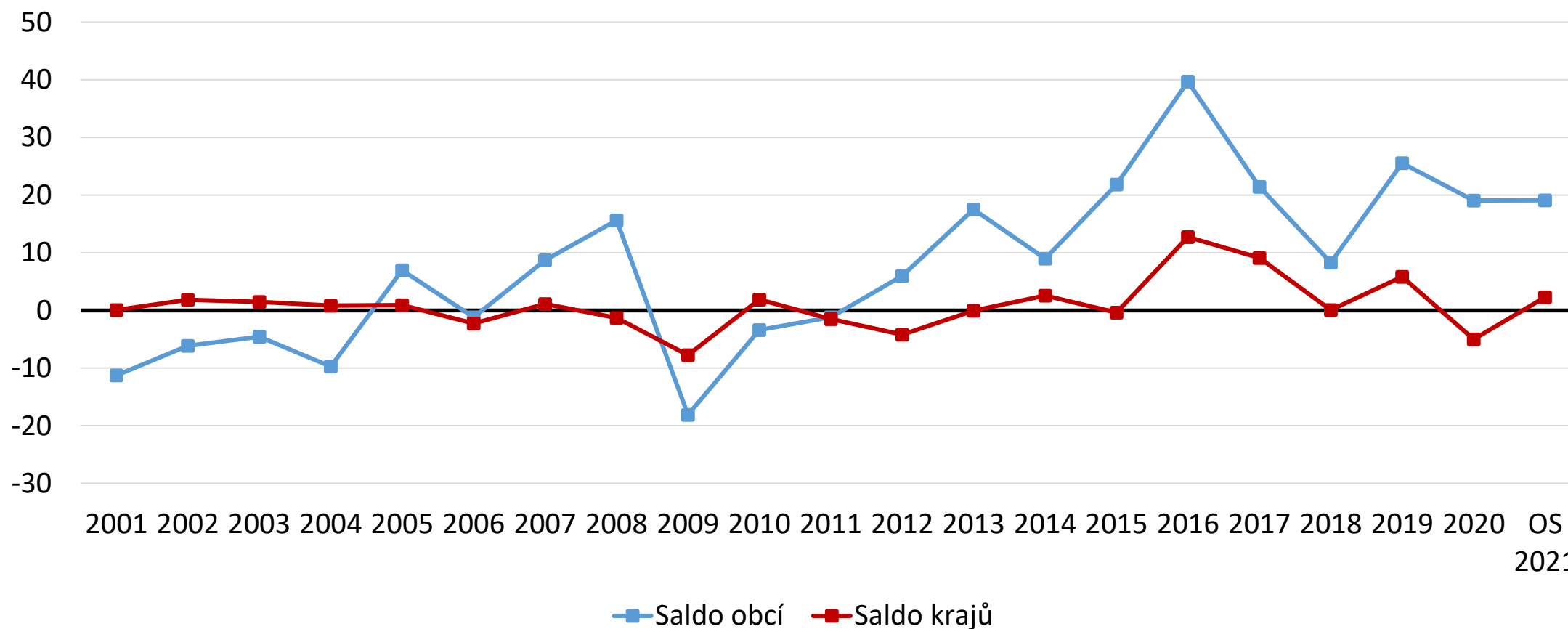

Saldo sektoru vládních institucí a jeho institucionální struktura

VÝVOJ SALDA HOSPODAŘENÍ OBCÍ A KRAJŮ

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2021 (v mld. Kč)

DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A KRAJŮ 2019-2021

Očekávaná skutečnost ke konci roku 2021 (data ze 7/2021)

ÚSC	2019	2021	rozdíl	% změna
KRAJE	75,0	76,0	1,0	1,3%
OBCE	245,2	244,9	-0,3	-0,1%

Stav k **31. 8. 2021** (oproti 8/2019):
Plnění daňových příjmů

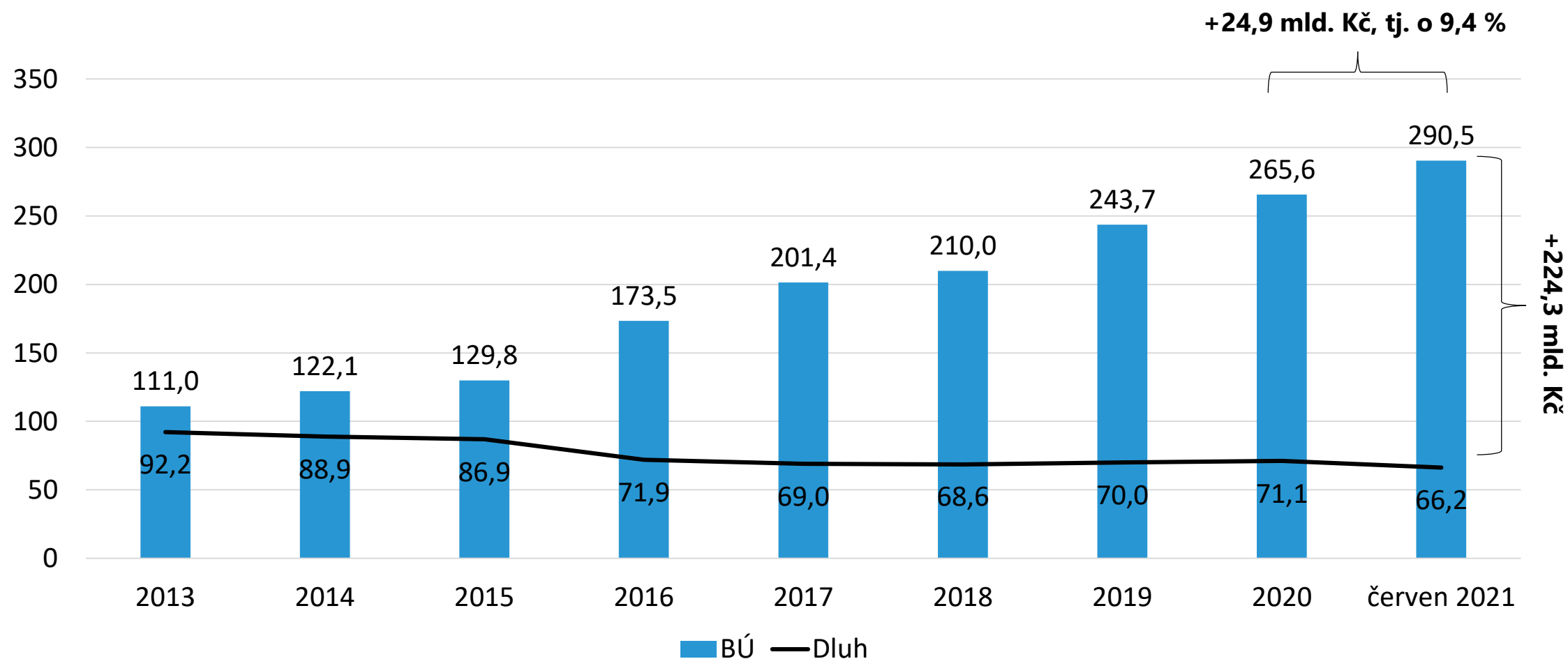
- obce + 2,0 mld. Kč
- kraje + 2,0 mld. Kč

Stav k **30. 9. 2021** (oproti 9/2019):
Plnění daňových příjmů

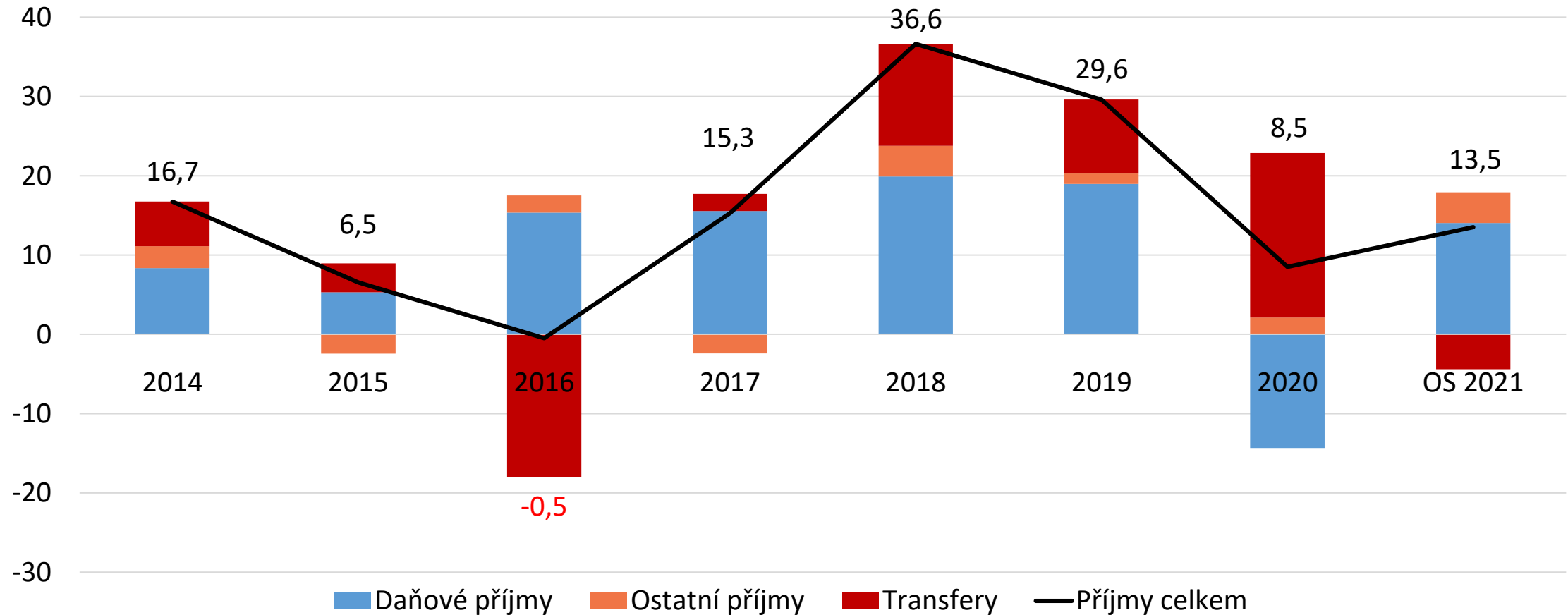
- obce + 6,1 mld. Kč
- kraje + 3,5 mld. Kč

Stav na účtech a dluh obcí včetně PO (v mld. Kč)

Příjmy obcí a očekávaná skutečnost 2021 – meziroční změna (v mld. Kč)

DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ – ZÁŘÍ 2021 (VÝKAZ FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	09/2020	09/2021	mil. Kč	%
Daňové příjmy	168 289,73	187 898,37	19 608,64	11,65%
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	40 535,04	33 396,39	-7 138,65	-17,61%
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	36 508,37	27 338,95	-9 169,42	-25,12%
<i>z přiznání</i>	374,07	1 339,21	965,14	258,01%
<i>z kapitálových výnosů</i>	3 652,29	4 718,21	1 065,92	29,18%
Daně z příjmů právnických osob	33 876,90	48 886,03	15 009,13	44,30%
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	27 501,49	42 332,22	14 830,73	53,93%
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 375,40	6 553,80	178,40	2,80%
Daň z přidané hodnoty	72 999,56	84 243,84	11 244,28	15,40%
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	12 526,36	12 719,65	193,29	1,54%
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	2 447,35	2 159,54	-287,81	-11,76%
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	4 432,18	4 581,71	149,53	3,37%
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	449,31	432,51	-16,80	-3,74%
<i>správní poplatky</i>	1 761,83	1 960,47	198,64	11,27%
Daně v oblasti hazardních her	3 435,70	3 585,41	149,71	4,36%
Daň z nemovitých věcí	8 351,29	8 651,96	300,67	3,60%

OČEKÁVANÁ SKUTEČNOST DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ 2021

<i>mld. Kč</i>	Skutečnost 2020		OS 2021 (z 08/20)		rozdíl	
Daňový příjem	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	38,0	100,6	43,3	114,5	5,3	13,9
Daň z příjmů právnických osob celkem	14,6	45,7	19,0	55,9	4,4	10,2
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	14,3	37,9	18,7	49,4	4,4	11,5
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	0,3	7,8	0,3	6,5	0,0	-1,3
Daň z příjmů fyzických osob celkem	20,5	57,2	15,7	43,6	-4,8	-13,6
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,9	5,0	2,2	5,9	0,3	0,9
<i>Daň z příznání celkem</i>	0,3	0,8	0,7	1,9	0,4	1,1
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	18,3	51,4	12,8	35,8	-5,5	-15,6
Daň z nemovitých věcí		11,6		11,6		
Daň z hazardu		5,5		4,2		-1,3
CELKEM	73,6	231,1	78,5	242,4	4,9	11,3
Celkem RUD	72,8	195,7	77,7	207,5	4,9	11,8

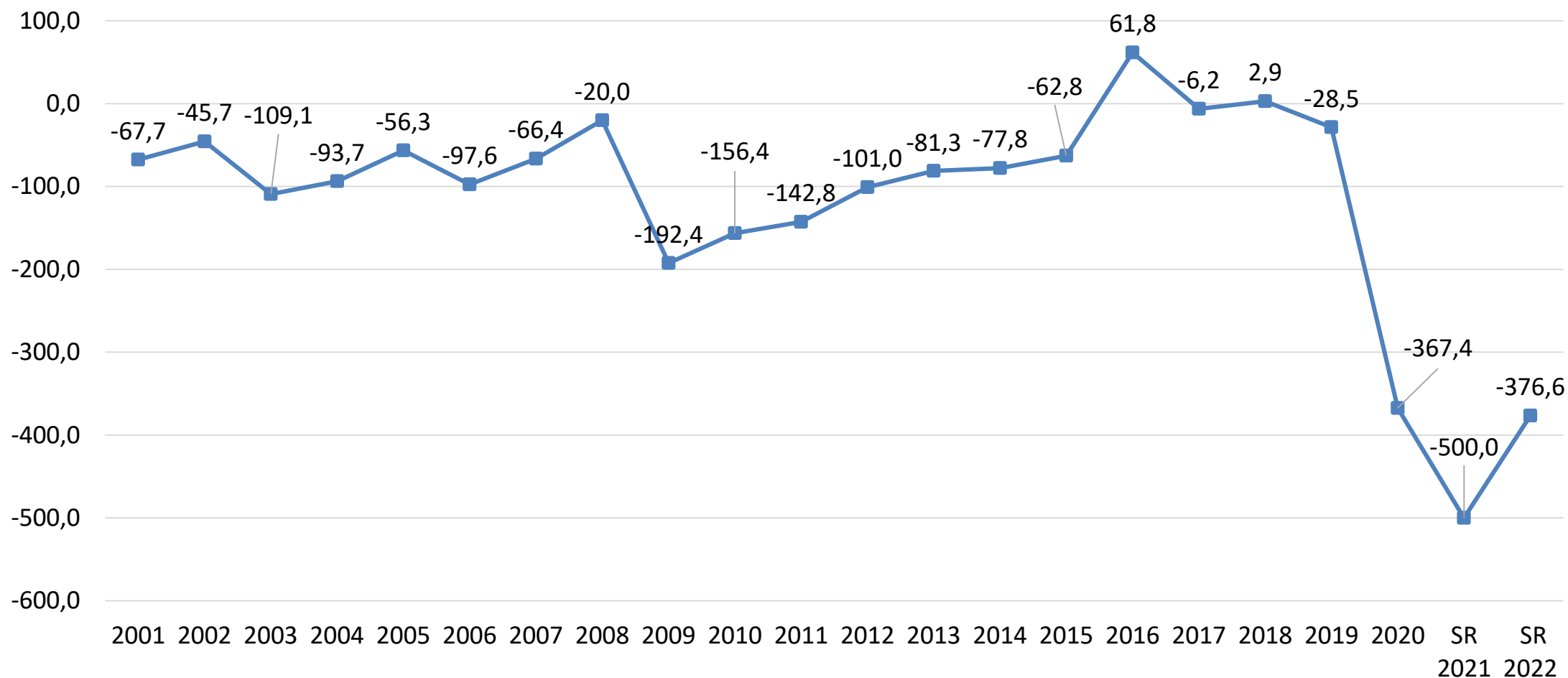

Veřejné rozpočty v roce 2022

SALDO HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU

v mld. Kč

VÝCHODISKA DAŇOVÉ PREDIKCE 2022

DPFO

- pozitivní dopad

- nízká míra **nezaměstnanosti**
- **oživování** ekonomiky
- zavedení sazeb 15 % a 23 % od zdaňovacího období r. 2021

- negativní dopad

- zvýšení **slevy na poplatníka**
- zrušení **superhrubé mzdy**
- zvýšení **daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další děti**
- **zrušení stropu** pro uplatnění daňového bonusu
- zavedení **paušálního režimu**
- zavedení **peněžitého příspěvku na stravování**
- časově omezené zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %
- školkovné

VÝCHODISKA DAŇOVÉ PREDIKCE 2022

DPH

- pozitivní dopad

- pozitivní **ekonomický vývoj**
- oživení **cestovního ruchu**

- negativní dopad

- dočasné **prominutí DPH na vakcíny a testy** COVID-19

DPPO

- pozitivní dopad

- jednorázový dopad **zdanění rezerv pojišťoven**
- rozšíření daňového základu v souvislosti se zrušením daně z nabytí nemovitých věcí

- negativní dopad

- mimořádné odpisy pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině
- zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč
- osvobození výnosů ze státních dluhopisů
- časově omezené zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %

PREDIKCE VYBRANÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ OBCÍ A KRAJŮ NA ROK 2022

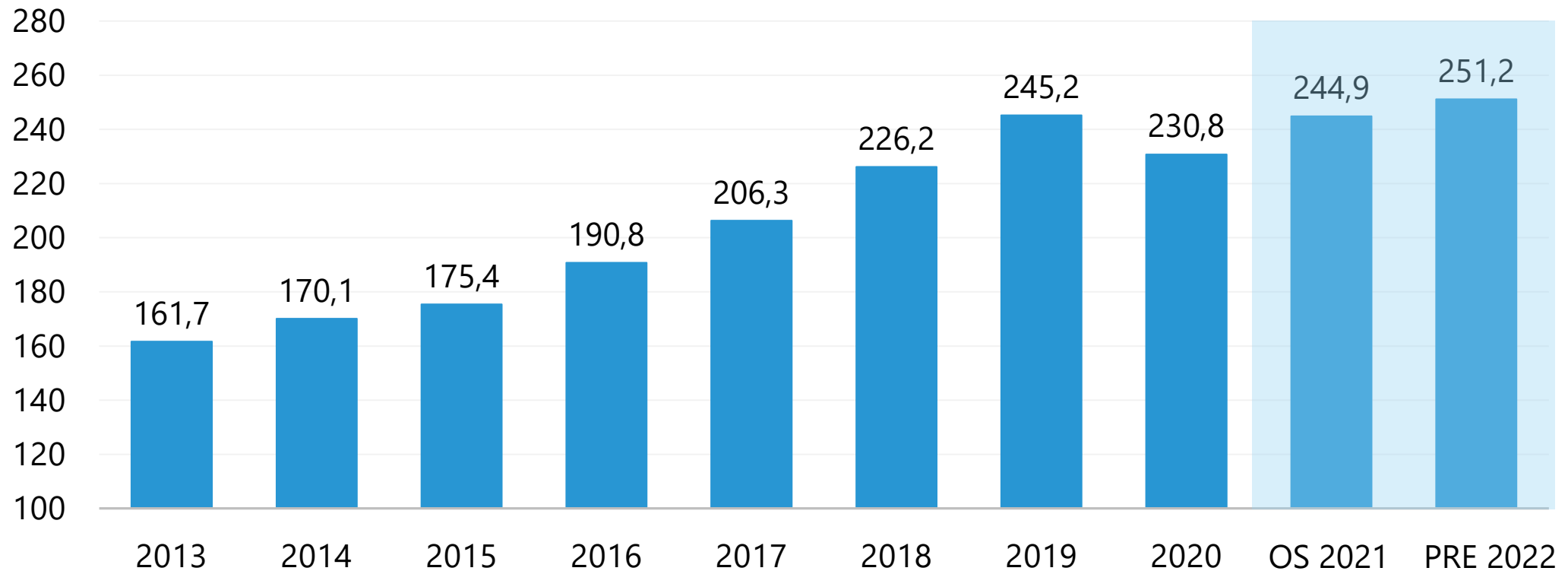
<i>mld. Kč</i>	OS 2021		PRE 2022		rozdíl 2021-2022	
Daňový příjem	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	43,3	114,5	46,8	123,6	3,5	9,1
Daň z příjmů právnických osob celkem	19,0	55,9	17,0	50,9	-2	-5
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	<i>18,7</i>	<i>49,4</i>	<i>16,7</i>	<i>44,1</i>	<i>-2</i>	<i>-5,3</i>
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi</i>	<i>0,3</i>	<i>6,5</i>	<i>0,3</i>	<i>6,8</i>	<i>0</i>	<i>0,3</i>
Daň z příjmů fyzických osob celkem	15,7	43,6	15,8	43,8	0,1	0,2
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	<i>2,2</i>	<i>5,9</i>	<i>2,2</i>	<i>5,9</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Daň z příznání celkem</i>	<i>0,7</i>	<i>1,9</i>	<i>0,6</i>	<i>1,5</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,4</i>
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	<i>12,8</i>	<i>35,8</i>	<i>13,0</i>	<i>36,4</i>	<i>0,2</i>	<i>0,6</i>
Daň z nemovitých věcí		11,6		11,6		
Daň z hazardu		4,2		5,2		1
CELKEM	78,5	242,4	80,1	248,7	80,1	6,3
Celkem RUD	77,7	207,5	79,3	211,5	1,6	4,0

* Praha je uvedena v sloupcích „kraje“ i „obce“ podle jejího podílu na RUD

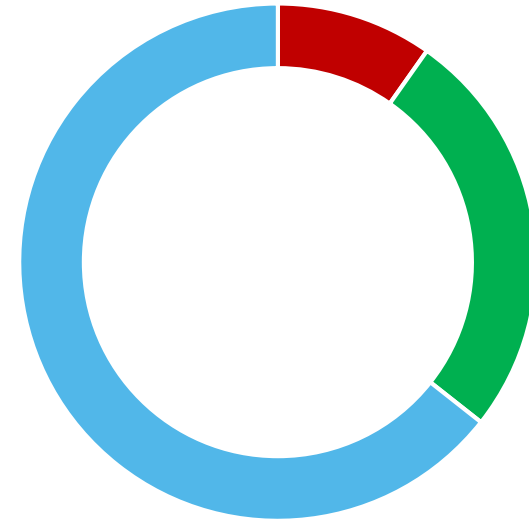
meziročně + 2 %

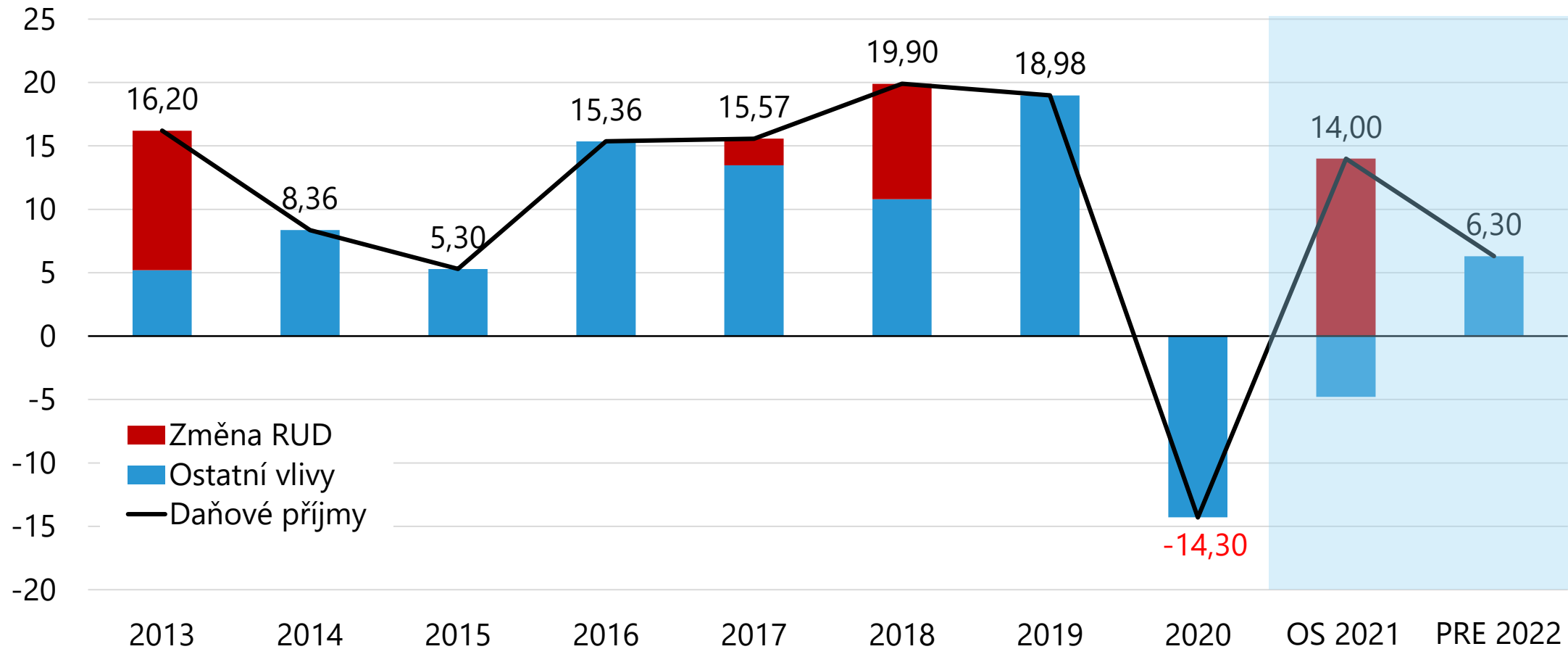
Vývoj daňových příjmů obcí a jejich výhled (v mld. Kč)

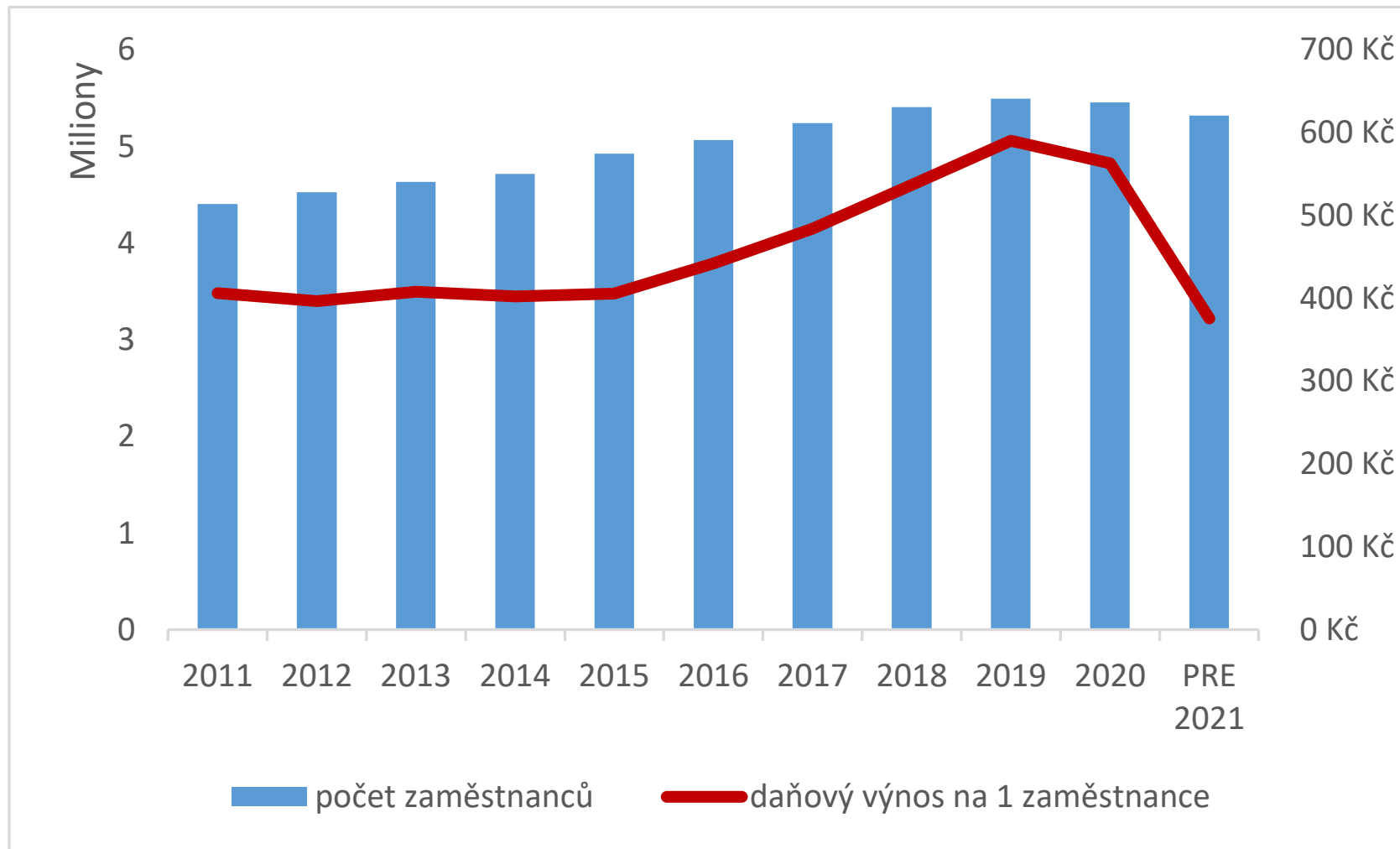
Rozpočtové určení daní

Vývoj daňových příjmů obcí a jejich výhled (v mld. Kč) – meziroční změny

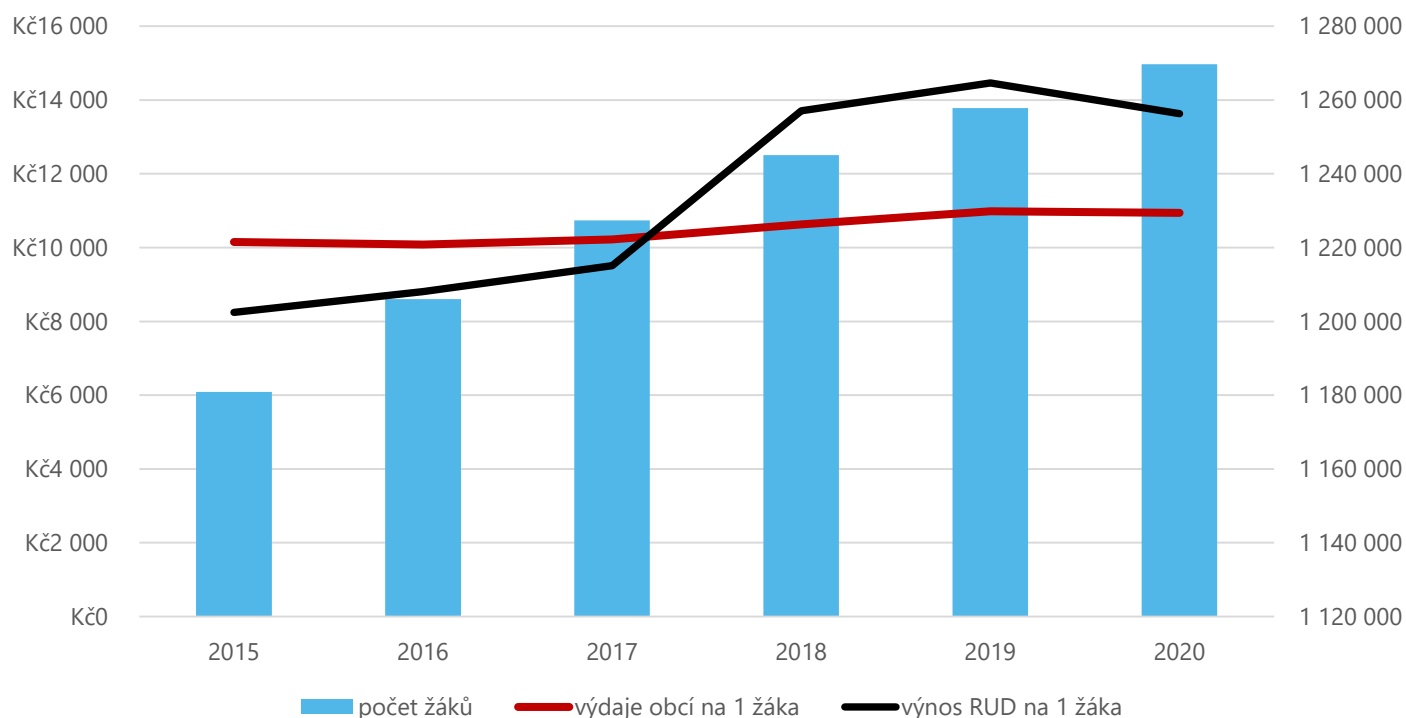

DAŇOVÝ VÝNOS NA 1 ZAMĚŠTNANCE

RUD NA ZÁKLADĚ POČTU DĚTÍ A ŽÁKŮ MŠ/ZŠ

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
počet žáků	1 180 839	1 206 069	1 227 324	1 245 043	1 257 832	1 269 658
výdaje obcí na 1 žáka	10 149,18 Kč	10 085,26 Kč	10 216,98 Kč	10 630,97 Kč	10 980,07 Kč	10 940,36 Kč
objem příspěvku na žáka v rámci RUD	8 246,00 Kč	8 806,00 Kč	9 506,00 Kč	13 706,00 Kč	14 462,00 Kč	13 626,00 Kč
rozdíl (výdaje obcí - podíl RUD)	1 903,18 Kč	1 279,26 Kč	710,98 Kč	-3 075,03 Kč	-3 481,93 Kč	-2 685,64 Kč

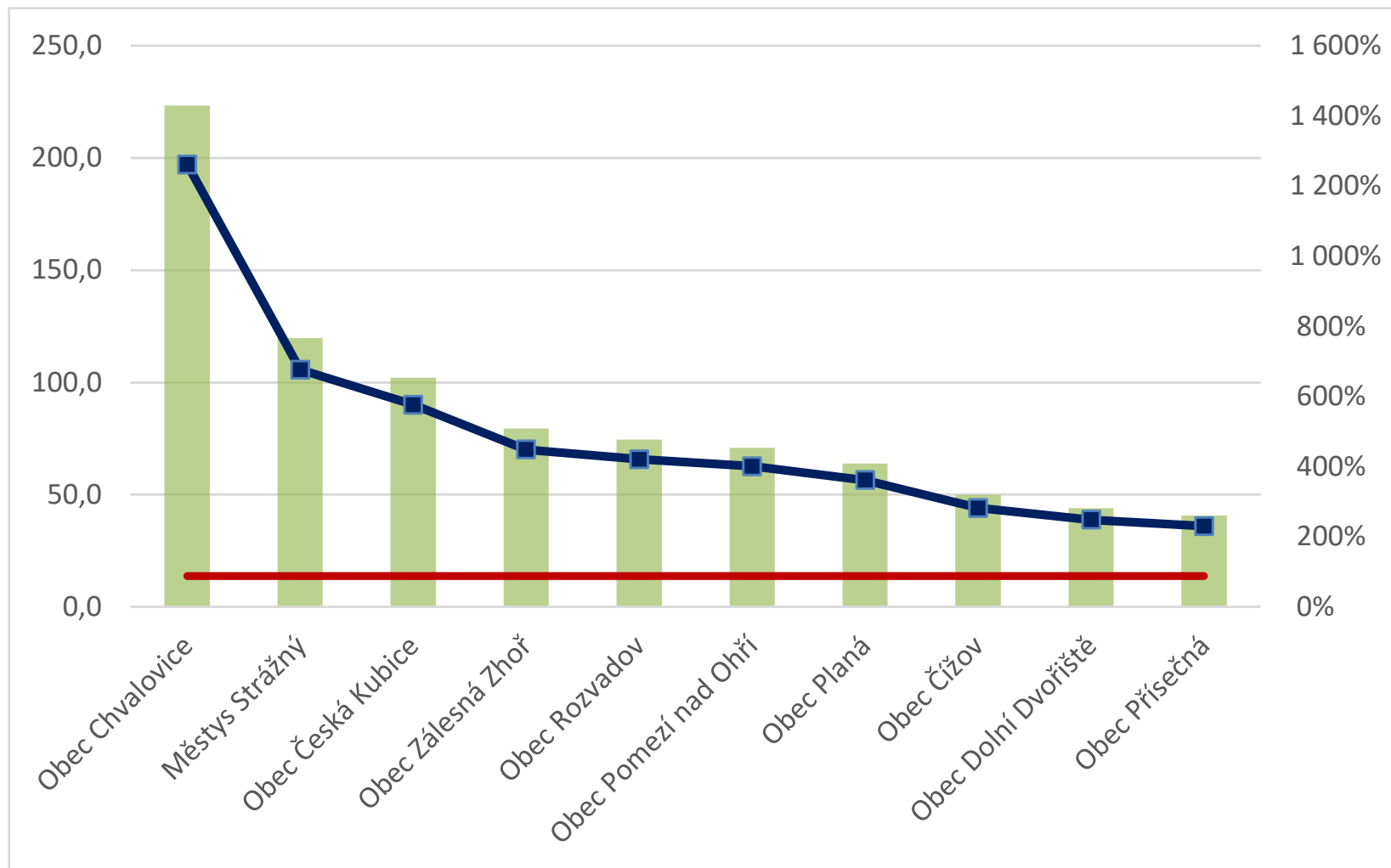

ZÁVĚR:

- výdaje obcí v této oblasti jsou nižší než příjem z RUD
- případné úspory mohou být využity na investice obcí

SDÍLENÍ DANĚ Z HAZARDU – TECHNICKÝCH HER

- **65 %** z výnosu z **technických her**, tj. z „automatů“ náleží **konkrétním obcím**, ve kterých je technická hra povolena

DŮVODY OBŘÍCH ROZDÍLŮ

- výnos se nepřerozděluje mezi všechny obce, jako u ostatních daní
- nezohledňuje se fenomén **internetových her** (některé jsou považovány za technické hry)

CO LIMITUJE VÝHODY RUD ?

- **příjmová nezodpovědnost obcí**

Obce většinou **nepřijímají odpovědnost za své příjmy**

- nepoužívají **koeficienty** daně z nemovitých věcí
- **výše místních poplatků** neodpovídá nákladům na poskytnutí daných služeb (odpady, úklid...)
- **ceny služeb** poskytovaných obcemi jsou **mimo ekonomickou realitu**
 - MHD, nájemné, teplo, voda, ...

→ spoléhání se na dotace a tlaky na opětovné navyšování RUD

CO UKÁZAL „COVIDOVÝ“ ROK

- obce a kraje ve skutečnosti nestojí o kdysi tak žádané **„společné dýchání veřejných rozpočtů“**, ale požadují především **podíl na PŘÍZNIVÉM VÝVOJI**
... negativní efekty naopak nejsou ochotny sdílet ...
- obce a kraje tedy **nepřipouští možnost vlády ovlivňovat daňovou politiku vlády** s negativním dopadem do inkasa daní
... aniž by za to získaly finanční kompenzaci

BUDOUCNOST RUD

1. rozpočtové určení daně z hazardu z technických her

- přerozdělení podle standardních kritérií RUD výrazně pomůže menším a středním obcím = podpora venkova
- profitovalo by 99 % obcí

2. RUD krajů je nedořešené, resp. zakonzervované od r. 2005

- nutná úprava podílů (bez dopadu na státní rozpočet)

3. navýšení podílu motivační složky „počet zaměstnanců“

4. rozšíření spektra sdílených daní a tím ještě více sladit vývoj SR a USC (bez dopadu na státní rozpočet)

BUDOUCNOST RUD

5. revize dotační politiky státu – přesun vybraných dotací do RUD

- **zvýšení provozního salda** obcí a krajů = vyšší investice
- dotace jsou **nejdražší peníze**
- výrazná **úspora byrokracie** na straně poskytovatelů i příjemců
- dotace **zejména na investiční projekty** a pouze tam, kde uspokojují zásadní potřeby
- zásadní **omezení neinvestičních dotací**
- důsledné **uplatňování principu adicionality**, tj. dotace poskytovat pouze tam, kde to bez nich nejde

6. financování velkých měst regionálního významu vs. odůvodněnost zvláštních koeficientů 4 měst

NA ZÁVĚR : ZMĚNY ANO, ALE

- musí být citlivé
- RUD musí zůstat **jednoduché, predikovatelné a vyvážené**
- mohlo / mělo by být doplněno **změnou místních poplatků** (rozšíření spektra)
- RUD **nemůže řešit partikulární problémy** úzké skupiny

Hodně bude záležet na

- **prioritách vlády** ve vztahu k územním samosprávám
- **daňové politice** vlády (např. rušení různých výjimek)

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru

Financování územních rozpočtů

monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>

